

Inhouden van kosten bij slapers; mag de PPI meer dan andere pensioenuitvoerders?

15

Inleiding

De vraag of een pensioenuitvoerder nog kosten mag onttrekken aan de waarde van de premievrije pensioenaanspraken van een gewezen deelnemer (slaper) is uitgebreid aan de orde geweest tijdens de parlementaire behandeling van de Pensioenwet. De discussie spitste zich toe op de situatie waarin sprake was van een premieovereenkomst waarbij het kapitaal ook na beëindiging van de deelneming uitgedrukt blijft in de tegenwaarde van eenheden in een beleggingsfonds. De uitkomst hiervan was dat een pensioenuitvoerder alleen de beheerskosten in het kader van beleggingen mag onttrekken aan de waarde van de pensioenaanspraken van een slaper. En geen andere kosten.

Met de introductie van de PPI verscheen er een nieuwe speler op het pensioenveld. De wettelijke bepalingen rond de PPI vinden we in de Pensioenwet (PW), maar ook in de Wet op het financieel toezicht (Wft). De bepalingen in de Pensioenwet (met name art. 55) en de Wet op het financieel toezicht (met name art. 4:71a Wft) lopen wat betreft het onttrekken van kosten na premievrijmaking niet geheel synchroon. Wat de PW verbiedt, staat de Wft toe. In dit artikel onderzoek ik hoe deze beide wetten zich tot elkaar verhouden en beantwoord ik de vraag of een PPI in dezen meer mag dan andere pensioenuitvoerders. Mijn conclusie is dat dit in ieder geval niet zo zou mogen zijn, maar dat de meningen hierover verdeeld zijn in de markt. Daarom roep ik de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op hierover volstrekte duidelijkheid te scheppen.

De Pensioenwet

Art. 55 PW was in het wetsvoorstel in eerste instantie art. 50 PW, en luidde voor zover van belang voor dit onderzoek als volgt:

“1. Bij beëindiging van de deelneming behoudt de gewezen deelnemer de tot dan toe opgebouwde pensioenaanspraken indien er sprake is van een uitkeringsovereenkomst of een kapitaalovereenkomst. Deze pensioenaanspraak dient volledig gefinancierd te zijn op het moment van beëindiging.

2. Bij een premieovereenkomst wordt bij beëindiging van de deelneming van de deelneming de vaststelling van de pensioenaanspraken als volgt uitgevoerd: het tot op dat moment ontstane kapitaal voortvloeiend uit

de tot de beëindiging beschikbaar gestelde premies wordt:

- a. belegd tot de pensioendatum;
- b. aangewend voor de aankoop van een verzekerd kapitaal dat beschikbaar komt op de pensioendatum; of
- c. aangewend voor een verzekerde levenslange uitkering vanaf de pensioendatum, al dan niet in combinatie met een aanspraak op nabestaandenpensioen.”

In het wetgevingsoverleg stelde mevrouw De Vries (VVD) de vraag of bij het premievrij maken van beleggingsverzekeringen, kosten in mindering gebracht mogen worden op de participaties. Zij vroeg daarbij:

“Dan is er nog een technische vraag over het premievrij maken van beleggingsverzekeringen. Gelet op de aard van de beleggingsverzekering, veronderstellen verzekeraars dat het toegestaan blijft om de kosten die verbonden zijn aan het beheer van de beleggingen, in mindering te brengen op de resultaten van die beleggingen. Kan de minister bevestigen dat dit ook mag door middel van het verminderen van het aantal participaties? Kennelijk is daar onduidelijkheid over.”²

De Minister van SZW antwoordt in een brief van 15 september 2006:

“Mevrouw De Vries heeft de vraag gesteld of bij het premievrij maken van beleggingsverzekeringen, kosten in mindering gebracht mogen worden op de participaties. Het antwoord daarop is nee. Kosten mogen niet verrekend worden met het voor pensioen op opbouwbasis bedoelde kapitaal. Dat volgt uit artikel 50 (inmiddels art. 55 PW, *hmk*) Pensioenwet in samenhang met artikel 2 van de algemene maatregel van bestuur. Op grond van de algemene maatregel van bestuur dient de deelnemer in de startbrief te worden geïnformeerd over de kosten. Daarbij moet worden aangegeven welk deel van de totaal beschikbaar gestelde premie gebruikt wordt voor pensioen op opbouwbasis, welk deel eventueel bestemd is voor pensioen op risicobasis en welk deel bestemd is voor kosten. Het deel van de premie dat bestemd is voor pensioen op opbouwbasis, blijft op grond van artikel 50 behouden. Daar mogen dus ook geen kosten vanaf getrokken worden.”³

Tijdens de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer komt De Vries er nog even op terug:

¹ Prof. mr. H.M. Kappelle is bijzonder hoogleraar Fiscaal Pensioenrecht aan de VU Amsterdam en directeur AEGON Adfis.

² *Kamerstukken II 2005/06*, 30 413, nr. 62, p. 17 l.k.

³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 413, nr. 53, p. 10 en 11.

"Ik heb ook nog een technische vraag aan de minister. Deze vraag is ook aan de orde geweest in het wetgevingsoverleg. Dat betreft artikel 50. Ik heb tijdens het wetgevingsoverleg gevraagd of nadat de beleggingsverzekering in verband met de beëindiging van het dienstverband premievrij is gemaakt, de kosten voor het beheer van die beleggingen nog mogen worden onttrokken aan de polis door het verkopen van eenheden. De minister heeft daarop geantwoord dat dit op grond van artikel 50 van de Pensioenwet niet mogelijk zou zijn. Artikel 50 spreekt in het eerste lid echter uitsluitend over kapitaalovereenkomsten en uitkeringsovereenkomsten. Bij deze twee soorten overeenkomsten behoudt de gewezen deelnemer de tot op het moment van beëindiging van zijn deelnemerschap opgebouwde aanspraken. Dat geldt dus kennelijk niet voor premieovereenkomsten. Het door mij tijdens het wetgevingsproces aangesneden probleem speelt echter juist bij die premieovereenkomsten. De gewezen deelnemer krijgt op zijn premievrije polis een x aantal eenheden in het beleggingsfonds toegewezen. Bij een dergelijke beleggingsverzekering is er ook na premievrijmaking sprake van beheerskosten. Die kunnen dan niet meer uit de premie worden gehaald. Er wordt immers geen premie betaald. Die beheerskosten kunnen op twee manieren geïnd worden. Enerzijds door het aantal eenheden te verminderen en anderzijds door het bruto rendement te verminderen. Kan de minister aangeven wat de achterliggende gedachte is om in artikel 50, eerste lid premieovereenkomsten niet op te nemen? Naar het oordeel van de VVD-fractie dienen beide methoden mogelijk te zijn. Graag horen wij hierop een reactie van de minister."⁴

De reactie van de minister volgt in een brief van 22 september 2006:

"Mevrouw De Vries van de VVD heeft gesteld dat na de brief van 15 september jl. het nog onduidelijk is of kosten voor beheer bij premieovereenkomsten van de beleggingen mogen worden afgetrokken na het einde van de dienstbetrekking. Zij wijst er daarbij op dat artikel 50 lid 1 alleen ziet op uitkerings- en kapitaalovereenkomsten. Ik wijs erop dat ook bij premieovereenkomsten het verboden is na het einde van de dienstbetrekking beheerskosten af te trekken van beleggingen of van de uitkering. Immers, artikel 50 ziet ook op premieovereenkomsten. Dat is niet geregeld in lid 1 van artikel 50, maar in lid 2. Bij premieovereenkomsten geldt dat het kapitaal dat is opgebouwd met het deel van de premie dat is bedoeld voor kapitaalgedekte pensioenen, na beëindiging van de deelname niet aangetast mag worden. Er mogen na beëindiging dus ook geen kosten van dat kapitaal afgetrokken worden."⁵

In de Nota naar aanleiding van het verslag bij de Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet nuanceert de minister zijn standpunt:

"Bij nader inzien herziet de regering haar standpunt over de mogelijkheid beheerskosten, inclusief switchkosten, in mindering te brengen op rendementen c.q. het kapitaal bij premieovereenkomsten. Indien de deelname aan een zuivere premieovereenkomst is beëindigd, maakt de pensioenuitvoerder nog steeds kosten die niet meer verhaald kunnen worden via de premie. Met name bij switchkosten is het evident dat zij in geval van beëindigde deelname voor rekening moeten komen van de gewezen deelnemer. De regering acht het niet nodig de deelnemer hiervoor afzonderlijk rekeningen te laten betalen. Deze kosten mogen, evenals algemene beheerskosten in het kader van beleggingen, alsmede de kosten die voortvloeien uit het derde en vierde lid van artikel 47 (inmiddels art. 52 PW *hmk*) van de Pensioenwet, van het rendement of het kapitaal worden ingehouden. Artikel 50 van de Pensioenwet biedt hiertoe ook de ruimte."⁶

Tijdens de behandeling van de Verzamelwet SZW-wetgeving 2009 dienden de Kamerleden Omtzigt en Spekman een amendement in waardoor art. 17a in de Pensioenwet kwam. Dit artikel luidt:

"Het doorberekenen van kosten in het kader van een premieovereenkomst vindt evenredig in de tijd plaats".

In de toelichting op dit amendement stellen de indieners:

"Op grond van dit amendement is het dus niet mogelijk om na beëindiging van de deelneming alsnog kosten in mindering te brengen op de polis. Dit zou in strijd zijn met de tijdsevenredigheid. Kosten kunnen immers alleen in mindering worden gebracht op de premie."⁷

In de Eerste Kamer gaat de Minister van SZW hier nog op in:

"De leden van de CDA-fractie vragen of bevestigd kan worden dat de kosten in het kader van beleggingen nog steeds mogen worden onttrokken, respectievelijk dat gemaakte kosten in rekening gebracht mogen worden, zoals vermeld in artikel 50, derde lid PW. Daarnaast stellen deze leden dat bij sommige collectieve contracten is geregeld dat de werkgever (een deel van) de kosten voor zijn rekening neemt, zodat er geen (of weinig) kosten in mindering op de premie worden gebracht. Zij vragen of aangegeven kan worden dat dit nog steeds mogelijk is. Tenslotte vragen de leden van de CDA-fractie te bevestigen dat bij eenmalige aanvullende koopsomstoringen, de kosten ook eenmalig over die koopsom in rekening gebracht mogen worden.

⁴ *Handelingen II* 2005/06, 3, p. 3-92 en 3-93.

⁵ *Kamerstukken II* 2006/07, 30 413, nr. 86, p. 4.

⁶ *Kamerstukken II* 2006/07, 30 655, nr. 7, p. 21.

⁷ *Kamerstukken II* 2008/09, 31 811, nr. 12, p. 2.

De regering beantwoordt deze vragen bevestigend. De Verzamelwet SZW-wetgeving 2009 brengt geen wijziging in bovenstaande mogelijkheden. Het met die wet te introduceren nieuwe artikel 17a PW ziet er in de praktijk op dat de te voorziene kosten gedurende de looptijd gespreid dienen te worden. Een dergelijke spreiding is niet toe te passen op kosten die gekoppeld zijn aan specifieke incidentele gebeurtenissen of individuele keuzen. Van deze kosten staat niet vast dat zij zich zullen voordoen, zodat ook de omvang niet te voorzien is.⁸

Conclusie ten aanzien van Pensioenwet

Op basis van de Pensioenwet mogen pensioenuitvoerders alleen switchkosten of algemene beheerskosten in het kader van beleggingen bij slapers verhalen op het rendement of de belegde waarde. Overige kosten mag de pensioenuitvoerder niet in mindering brengen. Die komen dus ofwel voor eigen rekening van de pensioenuitvoerder, of deze moet ze apart, buiten de belegde waarde, aan de werkgever of de gewezen deelnemer in rekening brengen. Dit omdat op grond van art. 55 PW de opgebouwde aanspraken niet mogen worden aangetast en bij premieovereenkomsten is de aanspraak het kapitaal uit beleggingen dat is gevormd uit het deel van de premie dat is bedoeld voor de opbouw van het pensioenkapitaal.

De cruciale vraag hierbij is natuurlijk: wat zijn 'beheerskosten in het kader van beleggingen'? Dat is de in de discussies tijdens de parlementaire behandeling gehanteerde terminologie. En daarbij de vraag of de hier genoemde kosten de enige kosten zijn die een pensioenuitvoerder in mindering mag brengen op het pensioenvermogen van een slaper? Of dat slechts sprake is van voorbeelden en dat de pensioenuitvoerder dus ook andere kosten in mindering mag brengen. Dit in de markt wel gehanteerde argument is mijns inziens niet valide. Uit de parlementaire discussies is duidelijk dat de wetgever in eerste instantie helemaal geen verrekening van kosten na premievrijmaking wilde toestaan.⁹ Pas na druk vanuit de pensioenuitvoerders en het parlement mogen beheerskosten in het kader van de beleggingen nog worden onttrokken.¹⁰ Mijns inziens is dan ook geen sprake van een voorbeeld, maar van een limitatieve opsomming. Daarnaast moeten we het begrip beheerskosten naar mijn mening dan ook beperkt uitleggen. Er moet een rechtstreeks verband zijn tussen de beheerskosten die de pensioenuitvoerder in mindering brengt op het rendement of de belegde waarde en de beleggingen die de pensioenuitvoerder aanhoudt. Met andere woorden, de kosten die het beleggen als zodanig meebrengen, mag je op de waarde verhalen. De pensioenuitvoerder moet dit kunnen motiveren en aantonen. Hulpmiddel daarbij kan de vraag zijn; zijn het kosten die iemand die rechtstreeks in een beleggingsfonds belegt ook in rekening gebracht krijgt? Zo ja, dan is sprake van beheerskosten in het kader van beleggingen. Zo nee, dan is dus kennelijk sprake van kosten die de uitvoerder

alleen in rekening brengt bij mensen die via een verzekering beleggen en zijn het geen algemene beheerskosten in het kader van beleggingen. De grens is echter niet haar-scherp te trekken. Duidelijk lijkt me dat switchkosten, aanden verkoopkosten en kosten die de fondsbeheerder doorberekent (beheerloon, garantieopslag) tot de algemene beheerskosten behoren. Kosten voor de administratie van contract-, polis- en deelnemergegevens en output zijn dit mijns inziens in ieder geval niet. Over de kosten voor het vastleggen en bijhouden van de participaties op de aan de deelnemer toegekende beleggingsrekening en de kosten van een door de pensioenuitvoerder verleende garantie, valt te twisten. Het risico dat de pensioenuitvoerder loopt als hij het begrip beheerskosten in het kader van beleggingen te ruim interpreteert, is dat een deelnemer met succes alsnog het daardoor gemiste rendement kan claimen.

De Wet op het financieel toezicht

Art. 4:71a Wft gaat over de premiepensioenvorderingen van de PPI en luidt voor zover van belang voor dit onderzoek als volgt:

"Onverminderd het vijfde lid dient het pensioenvermogen uitsluitend tot voldoening van vorderingen die voortvloeien uit:

- a. kosten die verband houden met het beheer van de pensioenregeling en het bewaren van het pensioenvermogen en die volgens de overeenkomst bedoeld in artikel 4:71c, eerste lid ten laste kunnen worden gebracht van het pensioenvermogen; en
- b. rechten van pensioendeelnemers en pensioenge-rechtigden."

In de parlementaire behandeling is hierover onder meer op-gemerkt:

"De prijs die de premiepensioeninstelling conform de met de bijdragende onderneming gemaakte afspraken ten laste laat komen van het pensioenvermogen (de 'fee') komt dus als eerste ten laste van het pensioenvermogen."¹¹

Op grond van dit citaat stellen PPI-en zich op het standpunt dat ook indien sprake is van premievrije rechten zij nog kosten mogen onttrekken aan het pensioenvermogen van de slapers. Verdere steun voor dit standpunt ontleen zij aan het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo). Art. 168 van dit besluit gaat over PPI-en en zegt in onderdeel b dat in de uitvoeringsovereenkomst met de PPI in ieder geval bepalingen moeten zijn opgenomen ten aanzien van:

- het bedrag van de totale kosten;
- de kosten die worden ingehouden op de premie, on-derverdeeld naar soorten kosten, zoals in elk geval de

8 Kamerstukken I 2008/09, 31 811, C, p. 1 en 2.

9 Zie voetnoot 5.

10 Zie voetnoot 6.

11 Kamerstukken II 2008/09, 31 891, nr. 3, p. 40.

eerste kosten, de doorlopende kosten en de aan- en verkoopkosten;

- de kosten die worden ingehouden op de vermogensopbouw of uitkering, onderverdeeld naar soorten kosten, zoals in ieder geval de eerste kosten, de doorlopende kosten en de aan- en verkoopkosten;
- de invloed van het gemiddelde jaarlijkse percentage van de kosten op het rendement, de vermogensopbouw of uitkering, verbonden aan de overeenkomst; en
- de wijze waarop de kosten worden verdeeld over de looptijd van de overeenkomst.

Blijkens de toelichting op het BGfo zijn de kosten die kunnen worden ingehouden op de vermogensopbouw niet beperkt tot de kosten in verband met het beheer van de beleggingen. Als voorbeelden van kosten die ten laste van het pensioenvermogen worden gebracht noemt de minister (van Financiën en niet van SZW!) de volgende voorbeelden:

- kosten voor incasso van de premies;
- kosten voor de uitvoering van de pensioenadministratie en in verband met de informatieverstrekking aan deelnemers;
- kosten voor het beheer van het pensioenvermogen;
- kosten die in rekening worden gebracht door een beheerder van een beleggingsfonds waarin wordt belegd;
- kosten van de diensten van een eventuele pensioenbeheerder;
- kosten die het gevolg zijn van beleggingsbeslissingen van pensioendeelnemers die de verantwoordelijkheid voor de beleggingen hebben overgenomen worden tot de doorlopende kosten gerekend.

Ter toelichting op de Wijzigingswet financiële markten 2013, waarin art. 4:71a Wft wordt aangepast, zegt de wetgever het volgende:

“Met de wijziging wordt gewaarborgd dat in beide situaties geen andere (uitvoerings-)kosten ten laste van het pensioenvermogen worden gebracht dan welke uitdrukkelijk zijn overeengekomen in de uitvoeringsovereenkomst tussen de bijdragende onderneming en de premiepensioeninstelling.”¹²

Hieruit kun je de conclusie trekken dat PPI-en kosten zowel ten laste van de premie als ten laste van het pensioenvermogen mogen brengen. Cruciale vraag daarbij is natuurlijk of dat dan ook kan na beëindiging van de deelneming. De Wft maakt hierin geen expliciet onderscheid tussen actieven en inactieven zoals de PW dat wel doet. Daarom is het van belang de onderlinge verhouding tussen deze twee wetten nader te bezien.

De onderlinge verhouding tussen PW en Wft

Indien sprake is van botsende rechtsregels, zijn er drie algemene conflictregels om te bepalen welke regels van toepassing zijn. Deze staan bekend als *lex specialis*, *lex superior* en *lex posterior*.

Lex specialis derogat legi generali

Dit betekent dat speciale wetsbepalingen voorgaan op algemene. De meer op het specifieke geval toegesneden speciale regel, zet de algemene regel voor dat geval opzij.

Lex superior derogat legi inferiori

Dit betekent dat hogere wetgeving voorgaat op lagere wetgeving. Een wet in formele zin bijvoorbeeld gaat voor een gemeentelijke verordening.

Lex posterior derogat legi priori/anteriori

Deze regel houdt in dat jongere wetten vóór oudere wetten gaan.

De Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht zijn beide wetten in formele zin. De regel dat hogere wetgeving voorgaat op lagere wetgeving biedt dus geen oplossing voor de vraag welke wet voorgaat. De wijziging van de Wft waarin de bepalingen omtrent de PPI in de wet kwamen, stamt uit 2008. De PW uit 2007. De Wft is wat dit betreft dus jonger dan de PW en zou op grond van de *Lex posterior*-regel dus voorgaan op de PW, tenzij de *Lex specialis*-regel van toepassing is. En dan is het daarbij natuurlijk de vraag welke wet de *Lex specialis* is en welke de *Lex generalis*.

Wft generalis en PW specialis of vice versa?

De Wft en de PW gaan beide over financiële producten. De Wft vormt het slot van de herziening van het toezicht op de financiële marktsector in Nederland, waartoe in 2002 is besloten.¹³ De Wft beoogt een helder inzicht te geven in de samenhang en de verschillen tussen de normen die betrekking hebben op de financiële marktsector.¹⁴ Hij vervangt daartoe de Wet toezicht kredietwezen 1992, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, de Wet toezicht natura uitvaartverzekeringsbedrijf, de Wet toezicht effectenverkeer 1995 en de Wet toezicht beleggingsinstellingen. De wetgever motiveerde de invoering van de Wft als volgt:

“De in de verschillende wetten opgenomen bepalingen zijn, hoewel ze dezelfde onderwerpen betreffen, veelal niet helemaal gelijklopend. Op, soms essentiële, onderdelen wijken ze qua inhoud en redactie van elkaar af. Dit kan aanleiding geven tot verschillen in toepassing, zonder dat deze verschillen zonder meer door de wetgever zijn beoogd. De geschetste overlap aan regels hoeft op

¹² Kamerstukken II 2011/12, 33 236, nr.8, p. 12.

¹³ Kamerstukken II 2003/04, 29 708, nr. 3, p. 2.

¹⁴ Kamerstukken II 2003/04, 29 708, nr. 3, p. 3.

zichzelf niet onwenselijk te zijn, zolang de regels niet hetzelfde normadressaat hebben. Dit laatste gaat echter steeds minder op. Op de financiële markten vindt in toenemende mate een vervlechting plaats van ondernemingen en producten. Het gaat daarbij in het bijzonder om de combinatie van eertijds afzonderlijke producten in samengestelde producten. Inmiddels bieden tal van ondernemingen producten aan in meerdere sectoren. Voor deze ondernemingen die sectoroverstijgende activiteiten verrichten kan de sectoraal ingerichte wetgeving onnodig beperkend werken.”¹⁵

De PW daarentegen beperkt zich nadrukkelijk tot het tweedepijler-arbeidspensioen.¹⁶ De PW geeft de kaders waaraan de werkgevers en werknemers moeten voldoen bij de onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarde pensioen. Ook geeft de wet de kaders voor de uitvoering van deze arbeidsvoorwaarde pensioen door pensioenfondsen en verzekeraars.¹⁷

PW gaat voor Wft

Mijn conclusie is dan ook dat de Wft, die betrekking heeft op de totale financiële marktsector in Nederland, een Lex generalis is ten opzichte van de PW die als Lex specialis betrekking heeft op een gedeelte van deze sector, namelijk alleen het tweede pijler pensioen. Het gevolg van deze conclusie is dat de bepalingen van de PW voorgaan op de bepalingen van de Wft. En dat geldt dus ook voor de PPI indien en voor zover de PPI pensioenen uitvoert die onder de Nederlandse PW vallen. De PPI is een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening als bedoeld in Richtlijn 2003/41/EG inzake de werkzaamheden van en het toezicht op een dergelijke instelling. De Wft geeft de volgende definitie van de PPI:

“Onderneming die is opgericht met als doel om premieregelingen en andere regelingen waarbij de premiepensioeninstelling geen verzekeringstechnisch risico draagt uit te voeren welke op grond van de toepasselijke wetgeving zijn aangemerkt als arbeidsgerelateerde pensioenregelingen.”

Alleen voor de Nederlandse verhoudingen geldt dat de wetgever onder arbeidsgerelateerde pensioenregelingen alleen pensioenregelingen verstaat die onder de PW of de Wet Bpf 2000 vallen.¹⁸ De PPI mag ook pensioenen uitvoeren die niet onder de PW vallen. Bijvoorbeeld buitenlandse pensioenregelingen die de aldaar toepasselijke wetgeving beschouwt als ‘arbeidsgerelateerd’.¹⁹ Indien en voor zover een PPI dergelijke regelingen uitvoert, mag hij kosten onttrekken aan het pensioenvermogen van slapers indien en voor

zover de buitenlandse toepasselijke wetgeving zich daartegen niet verzet. De PW verzet zich daar in ieder geval niet tegen.

Conclusie

De Pensioenwet is een Lex specialis ten opzichte van de Wet op het financieel toezicht als Lex generalis. De PW is dan ook onverkort van toepassing op Nederlandse pensioenregelingen die worden uitgevoerd door een PPI. Uit dien hoofde mag een PPI geen kosten onttrekken aan het pensioenvermogen van een slaper, anders dan beheerskosten in het kader van beleggingen. Het feit dat de Wft dit in zijn algemeenheid mogelijk maakt, wordt voor Nederlandse pensioenregelingen overruled door de speciale bepalingen van art. 55 PW. Art. 2 lid 13 PW dat nadrukkelijk bepaalt dat art. 17a en 55 PW onder de Nederlandse sociale en arbeidswetgeving vallen, versterkt deze conclusie nog eens. Het feit dat deze artikelen onder de Nederlandse sociale en arbeidswetgeving vallen, brengt naar mijn mening in ieder geval mee dat deze regels niet opzij gezet kunnen worden door bepalingen in de Wft.

Zoals gezegd, zijn de meningen in de markt verdeeld en zijn er PPI-en die op basis van de (wetgeschiedenis bij de) Wft denken dat het is toegestaan om ook andere kosten dan beheerskosten in het kader van beleggingen in mindering te brengen op het pensioenvermogen van slapers. Het is zowel voor uitvoerders als deelnemers onwenselijk dat hierover onduidelijkheid bestaat. Zeker als dit leidt tot ongelijke concurrentieverhoudingen tussen PPI-en die de kosten wel en PPI-en die de kosten niet in mindering brengen op het pensioenvermogen van slapers. Concurrentie op zich is prima, maar niet op basis van interpretatie van wetsartikelen. Daarom is het voor de gehele markt van groot belang dat de Minister van SZW samen met zijn collega van Financiën voor eens en voor altijd duidelijkheid scheppen in deze materie. Ik roep ze dan ook van harte op dit op korte termijn te doen.

15 *Kamerstukken II 2003/04, 29 708, nr. 3, p. 3.*

16 *Kamerstukken II 2005/06, 30 413, nr. 3, p. 1, voetnoot 1.*

17 *Kamerstukken II 2005/06, 30 413, nr. 3, p. 3.*

18 *Kamerstukken II 2009/10, 31 891, nr. 3, p. 24.*

19 Zie hiervoor het rapport van het VU Expertisecentrum Pensioenrecht *De PPI ook voor zelfstandigen?*, van november 2011.